

UNELE PARTICULARITĂȚI PRIVIND ANALIZA FLUXULUI DE NUMERAR CONFORM NOILOR SNC

Lect. sup. univ. Ala COJOCARI, ASEM

Since in most cases not obtain positive financial result indicates the existence of cash in the accounts, there is need for a more thorough study of cash flow from operating activities formed so as well as non-operational economic entity.

Cuvinte-cheie: numerar, flux net, situația fluxurilor de numerar, încasări, plăți rezultat financiar plăți.

Desfășurarea activității economice a unei entități economice generează permanent mișcarea numerarului și altor elemente de numerar, atât din activitatea operațională, cât și neoperațională, reflectate în Situația fluxurilor de numerar, anexa 4 a Situațiilor Financiare, care se întocmește în baza metodei de casă: încasări minus plăți.

Informațiile referitoare la fluxurile de numerar aferente unei activități sunt utile, deoarece constituie, pentru utilizatorii situațiilor financiare ale entității o bază de evaluare a capacității acesteia de a genera numerar și echivalente de numerar, precum și a utilității acestor fluxuri. Atât utilizatorii interni, cât și externi doresc să cunoască amănunte despre capacitatea entității de a genera fluxuri de numerar, despre durata acestor fluxuri, precum și despre modalitatea în care le utilizează entitatea, pentru a putea, astfel, lua decizii economice privind activitatea ulterioară.

În practica analitică, există entități, care desfășoară o activitate profitabilă, dar nu sunt capabile să genereze numerar, probabil, datorită unui nivel ridicat al creanțelor comerciale, care sunt achitate după o perioadă lungă de timp, între timp, este posibil ca entitatea să dea chiar faliment. În consecință, acei utilizatori care sunt, în primul rând, acționarii sau fondatorii entității, precum și potențialii investitori vor fi interesați să cunoască dacă entitatea respectivă va fi capabilă să le asigure o rentabilitate a investiției lor sau nu?

Ca avantaje privind întocmirea și analiza Situației fluxurilor de numerar, conform Standardului Național de Contabilitate (SNC) „Prezentarea situațiilor financiare”, pot fi considerate următoarele:

- utilizatorii interni, precum și potențialii investitori, pot efectua comparații între diferite entități care practică același gen de activitate;
- pot fi ușor stabilite căile de formare și majorare a încasărilor și micșorare a plăților, inclusiv, în cea mai mare parte, din activitatea operațională;
- se face contrapunerea informației, inclusiv a soldului de numerar, reflectat în Bilanț cu datele evidențiate în Situația fluxurilor de numerar, atât la începutul, cât și la sfârșitul perioadei de gestiune;
- situația fluxurilor de numerar este parte componentă a Situațiilor financiare și trebuie întocmită în fiecare perioadă pentru care sunt prezentate situațiile financiare.

Drept principii, privind întocmirea Situației fluxurilor de numerar, făcând trecere la Standardul Internațional de Contabilitate (IAS) 7 "Situația fluxurilor de numerar", pot fi evidențiate următoarele: încasările și plățile să fie repartizate în funcție de genul de activitate:

- operațională (care sunt principalele genuri ale activității operaționale: producere, comerț, servicii etc.);
- investițională (constau în achiziționarea sau/și vinderea de active imobilizate);
- financiară (constau în schimbări ale mărimii și compoziției capitalului propriu și/sau datorii unei entități).

Conform IAS 7, rezultă că o investiție se consideră, în mod normal, echivalentul de numerar doar dacă este ușor convertibilă într-o sumă prestabilită de numerar și, atunci când este achiziționată, are o perioadă de scadență mai mică, de maximum 3 luni. Acest fapt este în contradicție cu practica din anumite țări de clasificare a tuturor investițiilor curente ca echivalente de numerar. Se cere ca echivalentele de numerar să fie subiectul unui risc nesemnificativ al schimbării valorii lor și ca ele să fie păstrate pentru achitarea datorii curente. Trebuie remarcat faptul că această opțiune nu se aplică în cazul investițiilor ce au o scadență mai mare de trei luni.

Variația mărimii investițiilor în funcție de creanță, altele decât modificările în ceea ce privește solvabilitatea, rezultă din schimbările ratei dobânzii. O estimare precisă a fluctuației ratei dobânzii este, rareori, posibilă. În mod evident, cu cât este mai scurtă perioada de scadență a unei creanțe, cu atât mai mic este efectul asupra valorii lui datorat unei modificări în ratele dobânzii.

Modificările ratelor ar avea loc, în mod normal, un efect nesemnificativ asupra valorii unui titlu ce are o scadență de trei luni sau mai puțin de la data achiziției lui de către entitate. Cu toate acestea, cele 3 luni ale standardului nu trebuie văzute ca o cerință absolută. Se poate adopta o politică de includere a investițiilor cu scadența inițială mai mare de 3 luni, dacă este cazul. Un exemplu, în această privință, ar fi stabilitatea ratei dobânzii, cu variații nesemnificative ale acesteia pe termen lung.

În astfel de circumstanțe, entitatea poate justifica investiția ca o creanță, care ușor poate fi echivalată cu numerarul sau alte elemente de numerar. În consecință, aceasta trebuie să prezinte care anume sunt componentele numerarului sau ale altor elemente de numerar. Atunci, și pentru noi, ca analiști ar fi mai ușor să calculăm indicatorul relativ: **rata suficienței fluxului de numerar**, pentru a stabili dacă este capabilă entitatea respectivă de a-și acoperi necesitățile creșterii potențialului productiv și plăți dividende din surse proprii.

$$Rs_{fn} = \frac{FN_{AO}}{Pr_{AI} + \Delta_S + PI_D} \quad (1)$$

Unde:

- Rs_{fn} exprimă rata suficienței fluxului net;
- FN_{AO} – fluxul net de numerar din activitatea operațională;
- Pr_{AI} – procurarea activelor imobilizate;
- Δ_S – sporirea stocurilor;
- PI_D – plata dividendelor.

Altă situație ar fi când, chiar dacă o investiție are o scadență inițială mai mică de trei luni, incluzând acțiunile preferențiale recent achiziționate cu o dată specificată de răscumpărare, nu trebuie considerată echivalent de numerar, dacă există o îndoială că entitatea emitentă va răscumpăra în întregime garanția la scadență. În acest caz, investiția respectivă se include sigur în componența activității operaționale, și nu a activității financiare.

Nu întotdeauna este clar în ce condiții un element poate fi clasificat ca o activitate operațională, de investiții sau financiară. Ca rezultat, acest lucru depinde de natura activității care este considerată a fi sursă predominantă a fluxurilor de numerar pentru elementul respectiv.

În practica contabilă există situații, când o singură tranzacție poate include fluxuri de numerar ce sunt clasificate în mod diferit și, corespunzător, poate fi inclusă paralel în mai multe activități, fie operațională, de investiții sau financiară.

Drept exemplu nu poate servi clasificarea sumei inițiale rambursării unei datorii: credit bancar sau împrumut persoană fizică – flux de numerar din activitatea financiară, iar dobânda - flux de numerar din activitatea operațională.

Alt exemplu ar fi plățile în numerar făcute de un beneficiar al activului închiriat pe baza unui contract de leasing operațional, care trebuie incluse în fluxurile de numerar ale activității operaționale,

iar plățile făcute în baza unui contract de leasing financiar se includ în componența activității financiare, exclusiv plata dobânzii, care reprezintă plăți ale activității operaționale. De aceea, pentru noi, ca analiști, este foarte dificil de a efectua o analiză cât mai justificată a acestui compartiment, nefiind reflectate corect anterior operațiunile contabile în conturi și, nemijlocit, în sursele informaționale corespunzătoare.

Efectuând corelația dintre fluxul net de numerar din activitatea operațională și neoperațională poate fi stabilit fluxul net total, care poate avea atât valori pozitive, cât și negative. Pentru o justificare a acestor rezultate, se recomandă analiza factorială efectuată prin metoda bilanțieră, unde corelația dintre factori are loc prin forma aditivă de legătură, încasările fiind clasificate ca factori cu acțiune directă, iar plățile – cu acțiune indirectă.

În practica analitică, nu întotdeauna rezultatele pozitive privind fluxul de numerar denotă o situație pozitivă a entității. Ca rezultat apare necesitatea de a calcula și analiza și alți indicatori relativi ce caracterizează utilizarea eficientă a numerarului sau altor elemente de numerar, precum și de a efectua corelația dintre fluxul net de numerar total și profitul (pierdere) până la impozitare.

Aplicând metoda indirectă, privind întocmirea Situației fluxurilor de numerar, conform IAS 7, și corelația acesteia cu Situația de profit și pierdere, profitul (pierdere) este ajustat cu efectele tranzacțiilor nonmonetare, precum ar fi: amânările sau angajamentele de plăți sau încasări în numerar din activitatea operațională a perioadelor precedente sau ulterioare, și elementele de venituri și cheltuieli asociate cu fluxurile de numerar din activitățile de investiții și/sau financiară. Astfel, corelația dintre rezultatul din activitatea operațională: profit (pierdere) cu fluxul net de numerar din activitatea operațională, care poate fi atât pozitiv, cât și negativ nu întotdeauna este justificată, deoarece nu include toate mișcările înregistrate în conturile debitorilor și creditorilor ale aceluiași an, ci doar acele mișcări survenite în acele conturi, care sunt aferente activității operaționale. Ca exemplu, mișcarea înregistrată în „Dobânzi plătite”, conform IAS 7, nu trebuie inclusă în secțiunea aferentă activității operaționale din situația fluxurilor de numerar, ci în compartimentul activității financiare, în urma evidențierii încasărilor sub formă de credite și împrumuturi.

Analogic, pot fi furnizate și alte informații din Situația de profit și pierdere sau/și din Bilanț cu scopul de a ilustra modul în care acestea corelează cu informațiile ilustrate în Situația fluxurilor de numerar.

Bibliografie:

1. Standardul Național de Contabilitate „Prezentarea situațiilor financiare” Monitorul Oficial nr. 233-237 din 22.10.2013;
2. Standardul Național de Contabilitate „Creanțe și investiții financiare” Monitorul Oficial nr. 233-237 din 22.10.2013;
3. Standardul Național de Contabilitate „Capital propriu și datorii” Monitorul Oficial nr. 233-237 din 22.10.2013;
4. ȚIRIULNICOVA N. (coordonator); PALADI V.; GAVRILIUC L.; CHIRILOV N.; FURTUNĂ D. *Analiza rapoartelor financiare*. Ediția a II-a, revăzută. Chișinău: Asociația Obștească „ACAP RM”, 2011. 400 p. ISBN 978-9975-78-995-0;
5. NICULESCU M. *Diagnostic financiar*. Vol. II. București: Editura Economică, 2003. 384 p. ISBN 973-590-720-8;
6. DURAN Vasile. *Finanțele firmei – Strategii, politici și practică financiară*. Editura Mirton, Timișoara 2000;
7. ГЕРМАЛОВИЧ Н.А. *Анализ хозяйственной деятельности предприятия* /Н.А. Гермалович. - М: Финансы и статистика, 2011. - 346 с.
8. БЕРДНИКОВА Т.Б. *Анализ и диагностика финансово-хозяйственной деятельности предприятия*: учеб. пособие: Инфра-М, 2009. - 215 с.
9. ТАБУРЧАК П.П., ГУМИН В.М., САПРЫКИН М.С. *Анализ и диагностика финансово-хозяйственной деятельности предприятия: учебное пособие*. Ростов-на-Дону: Феникс, 2009. - 352 с.